

Vård- och omsorgsförvaltningen
Tjänsteskrivelse till omsorgsnämnden

Datum:
2021-10-12

Diarienummer:
OSN-2021-00538

Handläggare:
Bo Engström, Thomas Karlsson

Arbetskor till vård- och omsorgspersonalen

Förslag till beslut

Omsorgsnämnden beslutar

1. **att** uppdra till vård- och omsorgsförvaltningen att tillhandahålla arbetskor till vård- och omsorgspersonalen, samt
2. **att** uppdra till vård- och omsorgsförvaltningen att inom ramen för genomförandet samråda med berörda personalorganisationer.

Ärendet

I samband med samtal kring utveckling av personalens arbetsvillkor inom vård- och omsorgsverksamheter, har frågan väckts om arbetskor till vård- och omsorgspersonalen. Argumentationen för att tillhandahålla arbetskor har inte sällan handlat om att bra skor behövs för att förhindra fallolyckor och minska förslitnings och belastningsskador.

Utöver dessa arbetsmiljöskäl framförs även att tillgången till arbetskor är en jämställdhetsfråga och att oskäligen skillnader finns mellan kommunens egna verksamheter.

Samma fråga har således, inte minst påskyndat från personalorganisationer, föranlett utredningsarbeten på olika håll i landet, dock med olika slutresultat.

I Stockholm stad utreddes frågan bland annat inom Östermalms stadsdelsnämnd under hösten 2020. I utredningen konstateras bland annat att i Socialstyrelsens föreskrift om basal hygien i vård och omsorg¹, finns inga krav på arbetskor ur ett hygieniskt perspektiv. Vidare att det inom verksamheterna inte heller finns behov av regelrätta skyddsskor, som arbetsgivaren är skyldig att tillhandahålla, när arbetsmiljön

¹ Socialstyrelsens föreskrifter om basal hygien i vård och omsorg, SOSFS 2015:10.

innebär risk för att den anställde ska skada sina fötter i arbetet till exempel vid byggnadsarbeten².

Tillhandahållandet av arbetskor kompliceras ytterligare av de villkor som Skatteverket ställer för att arbetsgivare ska kunna tillhandahålla dem som skattefri förmån³. Skatteverket begär nämligen att arbetskläder (och skor) bland annat ska vara försedda med arbetsgivarens namn eller logotyp så att de märkbart avviker från vanliga plagg. Vidare säger Skatteverket att logotypen således bör ha en sådan placering och vara av en sådan storlek och färgsättning som gör att en besökare tydligt uppfattar märkningen. Detta innebär att vissa klädesplagg normalt inte kan komma i fråga för skattefrihet, till exempel underkläder och skor.

Östermalms stadsdelsnämnd gjorde bedömningen att arbetskor till medarbetare inom vård- och omsorgsverksamheter skulle komma att omfattas av skatteplikt. Med det gjordes även bedömningen att de juridiska, ekonomiska och praktiska förutsättningarna för det alternativet behövde utredas vidare för att såväl arbetsgivare som medarbetare skulle kunna ta ställning till det.

Mindre komplicerat tycks det ha varit i andra kommuner som exempelvis i Piteå kommun, där kommunfullmäktige beslutat att all vård- och omsorgspersonal ska få arbetskor och därtill, utöver de arbetskläder de redan har, även vinterfodrad ytterjacka. På samtliga arbetskor och plagg finns kommunens logotyp och de tillhandahålls och användes endast på arbetsplatsen. Därigenom menar man även att skor och kläder inte heller utgör någon skattepliktig förmån för de anställda.

Ytterligare finns exempel på kommuner, bland annat Örebro och Karlskrona, som valt andra lösningar och erbjuder skobidrag (skattepliktigt) till vissa yrkeskategorier exempelvis till personal inom hemtjänsten.

Beredning

Ärendet har beretts av avdelningen för systemledning i samarbete med Stabstöd KLK – Ekonomi och Stabstöd – HR.

Ekonomiska konsekvenser

Räknat på vård och omsorgsförvaltningen och specifikt erbjudande till personalen inom omsorgen om personer med funktionsnedsättning som omfattar totalt ca 2 600 personer skulle kostnaden uppgå till ca 1,3 miljoner kronor exkl. moms per verksamhetsår⁴.

² Arbetsmiljöverkets föreskrifter om användning av personligskyddsutrustning, AFS 2001:3.

³ <https://www4.skatteverket.se/rattsligvagledning/324271.html>

⁴ Räknat på genomsnittskostnad för inneskor/sommarskor ca 600 kr exkl. moms respektive uteskor/vinterskor ca 1 000 kr exkl. moms.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse daterad 12 oktober 2021

Vård- och omsorgsförvaltningen

Lenita Granlund
Förvaltningsdirektör